

مقدمه‌ای بر پول رمزنگاری شده

مبانی فنی، مالی و فقهی

www.ketab.ir

تألیف:

علیرضا نواب‌پور

اشارات
دانشگاه امام صادق علیه السلام

عنوان: مقدمه‌ای بر پول رمزنگاری شده: مبانی فنی، مالی و فقهی

مؤلفان: علیرضا نواب‌پور

ناشر: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام

صفحه‌آرا، ویراستار ادبی و طراح جلد: محمد روشنی

نمایه‌ساز و ناظر نسخه‌پردازی و چاپ: رضا دیبا

چاپ و صحافی: چاپ سپیدان

چاپ اول: ۱۳۹۹

قیمت: ۳۰۰/۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۸۷۲-۸

روشگاه مرکزی: تهران: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، مجتمع پارسا، همکف، واحد ۳ و ۲

فروشگاه کتاب صادق: تهران: بزرگراه شهید چمران، بل مدیریت، ضلع شمالی دانشگاه

صندوق پستی ۱۴۶۵۵-۱۵۹، کد پستی: ۱۴۶۹۹، تلفکس: ۸۸۲۷۰۱۴۲

فروشگاه اینترنتی: E-mail: pub@isu.ac.ir • www.press.isu.ac.ir

سرشناسه: نواب‌پور، علیرضا، ۱۳۷۰-

عنوان و نام پدیدآور: مقدمه‌ای بر پول رمزنگاری شده: مبانی فنی، مالی و فقهی / تألیف علیرضا نواب‌پور.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۱۵۹ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۸۷۲-۸

شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)

شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۰۶۶۷۴

تمام حقوق محفوظ است، هیچ بخشی از این کتاب بدون اجازه مکتوب ناشر قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی از جمله چاپ،

فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا و انتقال در فضای مجازی نمی‌باشد.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست مطالب

۱۱ سخن ناشر
۱۳ بخش اول: مبانی مالی، اقتصادی و فقهی پول
۱۵ فصل اول: مبانی نظری مالی و اقتصادی پول
۱۵ ۱. تاریخچه تکوین پول
۱۵ ۱-۱. مبادلات پایاپای
۱۷ ۲-۱. پول کالایی
۱۸ ۳-۱. پول فلزی
۱۹ ۱-۳-۱. نظام‌های پول فلزی طلا و نقره
۲۱ ۴-۱. پول کاغذی
۲۲ ۵-۱. پول تحریری
۲۳ ۶-۱. پول الکترونیکی
۲۴ ۷-۱. پول‌های رمزنگاری شده
۲۴ ۲. کارکردهای پول
۲۴ ۱-۲. واسطه در مبادله
۲۴ ۲-۲. ذخیره ارزش
۲۵ ۳-۲. واحد محاسبه (سنجش ارزش)
۲۵ ۳. ماهیت پول
۲۶ ۱-۳. نظریه فلزی
۲۶ ۲-۳. نظریه چارنالیزم

۲۷	۴. نتیجه‌گیری.....
۲۹	فصل دوم: مبانی نظری فقهی.....
۲۹	۱. مالیت.....
۳۴	۲. مثلی یا قیمی.....
۳۹	۳. ماهیت پول از منظر فقه.....
۳۹	۳-۱. نظریه مالیت اعتباری (نظریه قدرت خرید).....
۴۲	۳-۲. نظریه ارزش اسمی.....
۴۲	۴. نتیجه‌گیری.....
۴۳	بخش دوم: مبانی فنی، مالی و فقهی پول رمزنگاری شده.....
۴۵	فصل سوم: مبانی فنی و مالی پول رمزنگاری شده.....
۴۵	۱. تاریخچه پیدایش پول‌های رمزنگاری شده.....
۴۸	۱-۱. آمار عملکردی.....
۴۹	۱-۱-۱. تاریخچه قیمت بیت‌کوین.....
۴۹	۱-۱-۲. تعداد و ارزش تراکنش‌های روزانه بیت‌کوین.....
۵۰	۱-۱-۳. تعداد کیف پول‌های الکترونیک بیت‌کوین.....
۵۰	۱-۱-۴. تعداد خودپردازهای بیت‌کوین.....
۵۱	۱-۱-۵. افزایش تعداد فروشگاه‌های پذیرنده پول رمزنگاری شده.....
۵۲	۲. انواع پول مجازی.....
۵۵	۳. شناخت بیت‌کوین.....
۵۵	۳-۱. ویژگی‌های بیت‌کوین.....
۵۷	۳-۲. مشخصات فنی بیت‌کوین.....
۶۵	۳-۳. پاسخ به چند سؤال.....
۶۶	۴. معرفی مؤلفه‌های اصلی نظام پول رمزنگاری شده.....
۶۶	۴-۱. غیرمتمرکز.....
۶۸	۴-۲. متن باز.....
۶۸	۴-۳. دفتر کل معین‌داری.....
۷۰	۴-۴. بلوک بیت‌کوین.....
۷۱	۴-۵. زنجیره بلوکی.....
۷۲	۴-۶. معدن‌کاوی / استخراج.....

۷۳	۷-۴. عرضه اولیه سکه
۷۴	۸-۴. کیف پول الکترونیکی
۷۵	۵. مزیت‌ها و چالش‌ها
۷۵	۱-۵. مزایا
۷۷	۲-۵. چالش‌ها و ریسک‌ها
۸۲	۶. پول رمزنگاری شده و سیاست‌های پولی
۸۵	۷. مواضع دولت‌ها در برابر پول رمزنگاری شده
۸۸	۸. تحلیل کارکردهای پولی بیت‌کوین
۹۱	۱-۸. وسیله مبادله
۹۹	۲-۸. واحد محاسبه
۱۰۱	۳-۸. ذخیره ارزش
۱۰۵	۴-۸. بیت‌کوین از دید سرمایه‌گذاری
۱۰۹	۹. نتیجه‌گیری
۱۱۱	فصل چهارم: تبیین فقهی پول رمزنگاری شده
۱۱۱	۱. موضوع‌شناسی و تعیین ابعاد فقهی نظام پولی رمزنگاری شده (بیت‌کوین)
۱۱۹	۲. بررسی و تطبیق ابعاد فقهی بیت‌کوین با بهره‌گیری از مستندات فقهی
۱۲۶	۳. گردآوری و جمع‌بندی نظرات خبرگان
۱۲۸	۱-۳. بررسی نظرات مخالف
۱۲۹	۴. استفتا از مراجع عظام تقلید
۱۳۱	۵. نتیجه‌گیری
۱۳۵	پیوست: پرسشنامه
۱۴۷	منابع و مآخذ
۱۵۵	نمایه

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
 وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
 فَضَّلَنَا عَلَيَّ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
 (قرآن کریم، سوره مبارکه النمل / آیه شریفه ۱۵)

سخن ناشر

رسالت و مأموریت دانشگاه امام صادق (علیه السلام) «تولید علوم انسانی اسلامی» و «تربیت نیروی درجه یک برای نظام» که در راهبردهای ابلاغی مقام معظم رهبری مدظله تعیین شده) است. اثرپذیری علوم انسانی از مبانی معرفتی و نقش معارف اسلامی در تحول علوم انسانی، دانشگاه را بر آن داشت که به طراحی نو و بازمهندسی نظام آموزشی و پژوهشی جهت پاسخگویی به نیازهای بویژه انقلاب، نظام اسلامی، و تربیت اسلامی به عنوان یک اصل محوری برای تحقق مأموریت خویش پردازد و بر این باور است که علم توأم با تزکیه نفس می تواند هویت جامعه را متأثر در مسیر تعالی و رشد قرار دهد.

از این حیث «تربیت» را می توان مقوله ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه های دانشگاه، در چارچوب آن معنا می یابد؛ زیرا که «علم» بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متأثر و دگرگون می سازد.

از سوی دیگر «سیاست ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست ها در گرو انجام پژوهش های علمی و بهره مندی از نتایج آن هاست. از این منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان های فکری و اجرایی به حساب می آیند و نمی توان آینده درخشانی

را بدون توانایی‌های علمی - پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم‌اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبیعتاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیان‌گذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکاء به تأییدات الهی و تلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، ارزیابی سازمانی - کارکردی آن‌ها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن قنطردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند - درک کاستی‌ها و اصلاح آنها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت مکتب علمی امام صادق (علیه‌السلام) را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت. (ان شاء الله)

ولله الحمد

معاونت پژوهشی دانشگاه